

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI MESSINA
Dipartimento di Civiltà antiche e moderne
Estratto del Verbale n. 105 p.2

Il giorno 7 febbraio 2023, alle ore 9.30 nell'Aula Magna dell'ex Dipartimento di Farmacia, si riunisce il Consiglio del Dipartimento di Civiltà antiche e moderne.

Presiede la seduta il Direttore, prof Giuseppe Giordano, svolge le funzioni di segretario verbalizzante la dott.ssa Giuseppa La Spada, segretario amministrativo.

Risulta assente giustificato al Consiglio del Dipartimento del 21 dicembre 2022 il Prof. G. Miglino comunicato con D.R. n° 35 prot. n. 3023 del 13/01/2023.

Risultano assenti giustificati al Consiglio del Dipartimento del 10 gennaio 2023 i Proff.: Centorbi A. N., Cobianchi R., Costanzo G., de Capua P., Donà C., Giura G., Lozzi Gallo L., Montesano M., Pennisi F., Portuese L., Russo E., Sindoni M.G. e i rappresentanti degli studenti Colloca N., Di Natale M., Fazio T., Gemellaro S., Labarbera R., Maricchiolo M. e Vadalà K.

Risultano assenti in data odierna i Proff.: Amato P., Benelli C., Casini L., Castrizio D., Criscuolo A., Forni G., Gionta D., Lozzi Gallo L., Mora F., Passaseo A.M., Pira F., Portuese L., Potenza D., Spagnolo G. e i rappresentanti degli studenti Di Natale M., Fazio T., Maricchiolo M. e Saitta E..

Il Direttore constata la presenza del numero legale. Sono presenti, e assenti i Signori:

	PROFESSORI ORDINARI	Pr	A
1	CALIRI Elena	X	
2	CASTRIZIO Daniele		X
3	DE ANGELIS Alessandro	X	
4	de CAPUA Paola	X	
5	DONA' Carlo	X	
6	FARAONE Rosa	X	
7	FORNI Giorgio		X
8	GERACI Mauro	X	
9	GIONTA Daniela		X
10	GIORDANO Giuseppe	X	
11	LATELLA Fortunata	X	
12	LOZZI GALLO Lorenzo		X
13	MALTA Caterina	x	
14	MELIADO' Claudio	X	
15	MONTESANO Marina	X	
16	NOVARESE Daniela	X	
17	RESTA Caterina	X	
18	ROSSI Fabio	X	
19	SINDONI Maria Grazia	X	
20	UCCIARDELLO Giuseppe	X	
21	VILLARI Susanna	X	

	PROFESSORI ASSOCIATI	Pr	A
1	AMATO Pierandrea		X
2	BENELLI Caterina		X
3	BRUNI Domenica	X	
4	BUCCA Donatella	X	
5	CAMBRIA Mariavita	X	
6	CAMPAGNA Lorenzo	X	
7	CASINI Lorenzo		X
8	CAUSARANO Marie Ange	X	
9	CENTORRINO Marco	X	
10	COBIANCHI Roberto	X	
11	COSTANZO Giovanna	X	
12	D'AMICO Giovanna	X	
13	DE MEO Pasquale	X	
14	DI STEFANO Anita	X	
15	GALLO Pierino	X	
16	GIACOBELLO Maria	X	
17	GORGONE Sandro	X	
18	INGOGLIA Caterina	X	
19	MANDUCA Raffaele	X	
20	MANGIAPANE Stella	X	
21	MARCHESI Maria Serena	X	
22	MEGNA Paola	X	
23	MOLLICA Marcello	X	
24	MOLLO Fabrizio	X	
25	MONACA Mariangela	X	
26	MORA Fabio		X
27	ONORATO Marco	X	
28	PARITO Mariaeugenia	X	
29	PASSASEO Anna Maria		X
30	PIRA Francesco		X
31	PUGLISI Mariangela	X	
32	ROSITANI Annunziata	X	
33	RUGGIANO Fabio	X	
34	SALVATORE Roberta	X	
35	SANTAGATI Elena	X	
36	SCARPA Marco	X	
37	SIDOTI Rossana	X	
38	SIVIERO Donatella	X	

39	SPAGNOLO Grazia		x
40	SPEZIALE Salvatore	X	
41	TAVIANO Stefania	X	
42	TRAMONTANA Alessandra	X	
43	URSO Anna Maria	X	

	RICERCATORI	Pr	A
1	BAGLIO Antonino	X	
2	BRANDIMONTE Giovanni	X	
3	CATALIOTO Luciano	X	
4	MIGLINO Gianluca	X	
5	OSTHAKOVA Tatiana	X	
6	PENNISI Feliciano	X	
7	SANTORO Rosa	X	

	RICERCATORI A TEMPO DETERMINATO	Pr	A
1	ARCURI Rosalba	X	
2	CASCIO Giovanni	X	
3	CASTELLI Emanuele	X	
4	CASTIGLIONE Angela	X	
5	CENTORBI Angela Nadia	X	
6	CRISANTE Francesca	X	
7	CRISCUOLO Alfredo		X
8	CUCCIO Valentina	X	
9	FIORENZA Elisa	X	
10	FULCO Rita	X	
11	GIURA Giovanni	X	
12	MASCELLARI Roberto	X	
13	MESSINA Giovanni	X	
14	MONDELLO Cristian	X	
15	POLLI Chiara	X	
16	PORTUESE Ludovico		X
17	POTENZA Daniela		X
18	PRIMO Novella	X	
19	RUBULOTTA Gabriella	X	
20	RUSSO Eriberto	X	
21	SANTONOCITO Carmen Serena	X	
22	SARNELLI Fulvia	X	
23	SAVOCA Monica	X	
24	SQUATRITO Stefana	X	

	SEGRETARIO AMM.VO	Pr	A
1.	LA SPADA GIUSEPPA	X	

	RAPPRESENTANTE PERS. TA	Pr	A
1.	MARIANO LUZIETTI	X	

	STUDENTI	Pr	A
1	COLLOCA Noemi	x	
2	DI NATALE Maria		X
3	FAZIO Tindara		X
4	FRISONE Lavinia	X	
5	GEMELLARO Simona	X	
6	LABARBERA Rosa	X	
7	MARICCHIOLO Martina		X
8	RAFFA Marika	X	
9	RUOLO Alessia	X	
10	SACCÀ Martina	X	
11	SAITTA Edoardo		X
12	VADALÀ Kevin	X	
13	VIOLA Giuliana	X	

Constatato il raggiungimento del numero legale, si passa alla trattazione del seguente odg:

Comunicazioni

- 1) Ratifica decreti
- 2) Convenzione con il Centro di Studi Cirillo-Methodiani di Sofia
- 3) Convenzione con il Parco archeologico e paesaggistico di Siracusa, Eloro, Villa del Tellaro e Akrai

[riservato ai professori ordinari, associati e ricercatori]

- 4) Carichi didattici A.A. 2022-23: variazioni e assegnazioni
- 5) Carichi didattici A.A. 2023-24: assegnazione ai professori di prima e seconda fascia e RTD nei settori scientifico disciplinari di pertinenza.
- 6) Richieste contributi straordinari per organizzazione eventi scientifici
- 7) Richiesta rinnovo assegno di ricerca di tipo B- Dott.ssa Valentina Frascà -Area CUN 11, S.S.D. M-Ped/01 dal titolo: “ Teoria e prassi dell’educazione morale oggi” sui fondi del Progetto PRIN_2017RRKELF_002 CUP J44I19000720006
- 8) Autorizzazione alla residenza fuori sede
- 9) Relazioni annuali dell’attività didattica e scientifica RTD

Il Direttore dà inizio ai lavori.

OMISSIS

2) Convenzione con in Centro di Studi Cirillo-Methodiani di Sofia

Il Direttore comunica che da parte del “Centro di Studi Cirillo-Methodiani” presso l’Accademia bulgara delle scienze rappresentata dalla Direttrice prof.ssa Boyka Mircheva, è stata avanzata la proposta di Convenzione con il Centro di studi Cirillo-Methodiani presso l’Accademia bulgara delle Scienze. L’attività di collaborazione ha lo scopo di effettuare uno studio dell’eredità Cirillo-Methodiana nel mondo slavo. La presente Convenzione avrà una durata triennale, rinnovabile. Il responsabile scientifico della presente Convenzione è per il DiCAM (Messina) il Prof. Marco Scarpa. Il testo della Convenzione è stato anche tradotto in lingua bulgara. Il Direttore invita quindi il Prof. Marco Scarpa ad illustrare la proposta di Convenzione che qui di seguito viene riportata:

CONVENZIONE PER UNO STUDIO DELL’EREDITÀ CIRILLO-METHODIANA

TRA

Il Dipartimento di Civiltà antiche e moderne dell’Università degli studi di Messina, di seguito denominato Contraente, con sede e domicilio fiscale in Messina, Polo Universitario dell’Annunziata, C.F. n. 80004070837, rappresentato ai fini del presente atto dal Direttore, prof. Giuseppe Giordano

e

Il Centro di studi Cirillo-Methodiani presso l’Accademia bulgara delle scienze (Кирило/Методиевски научен център при Българска академия на науките), con sede legale in

via Moskovska, 13, 1000 Sofia (Bulgaria) rappresentata dalla Direttrice prof. Boyka Mircheva, di seguito denominate anche congiuntamente "le Parti"

PREMESSO CHE

- il Dipartimento di Civiltà antiche e moderne dell'Università degli studi di Messina ha tra le sue finalità statutarie, la promozione, l'organizzazione, la diffusione della ricerca scientifica e dei suoi risultati, lo svolgimento dell'insegnamento superiore nei diversi livelli previsti dall'ordinamento universitario e, altresì, lo sviluppo della cooperazione scientifica e didattica;
- il Centro di Studi Cirillo-Methodiani presso l'Accademia bulgara delle scienze è un centro interdisciplinare per lo studio delle figure di Cirillo e Metodio, delle fonti su di loro e della loro eredità nella civiltà scrittorica slava;
- i risultati ottenibili dallo studio rivestono particolare importanza nel campo della ricerca sull'eredità cirillo-metodiana nel mondo slavo;

CONVENGONO E STIPULANO QUANTO SEGUE:

Art. 1-Oggetto della Convenzione

Il Dipartimento di Civiltà antiche e moderne dell'Università degli studi di Messina attiva una collaborazione per lo studio dell'eredità cirillo-metodiana nell'orizzonte europeo medievale moderno e contemporaneo con il Centro di Studi Cirillo-Methodiani presso l'Accademia bulgara delle scienze.

Art. 2-Referenti della Ricerca

Il Dipartimento di Civiltà antiche e moderne dell'Università degli studi di Messina individua quale referente scientifico delle attività di ricerca il prof. **Marco Scarpa**.
Il Centro di Studi Cirillo-Methodiani presso l'Accademia bulgara delle scienze quale referente scientifico delle attività di ricerca la prof.ssa **Veselka Zhelyaskova**.

Art. 3-Impegni delle Parti

Il Dipartimento di Civiltà antiche e moderne dell'Università degli studi di Messina e il Centro di Studi Cirillo-Methodiani presso l'Accademia bulgara delle scienze mettono a disposizione reciproca le loro biblioteche e gli archivi scientifici, anche in formato digitale, in vista di ricerche da effettuarsi in comune, anche nella prospettiva di formulare comuni progetti di ricerca da proporre al finanziamento nazionale o internazionale. In questo contesto potranno essere organizzati congiuntamente convegni scientifici, scuole estive, pubblicazioni ed altre attività utili al raggiungimento dei risultati scientifici.

Art. 4-Durata

La presente Convenzione ha durata di 3 anni e potrà essere rinnovata per un uguale periodo sulla base di un accordo scritto approvato dagli organi competenti di entrambe le Parti. Le Parti potranno recedere dalla presente Convenzione mediante comunicazione scritta da inviarsi a mezzo PEC nel rispetto di un preavviso di almeno sei mesi.

Art.5-Condizioni economiche

La presente Convenzione non comporta oneri finanziari per le parti.

Art. 6 Proprietà dei risultati

Le parti sono vicendevolmente obbligate al vincolo di confidenzialità per quanto riguarda le informazioni, i dati, il know-how, le notizie che le stesse scambiano durante l'esecuzione del presente accordo, ad eccezione di quelle informazioni, dati, notizie e decisioni per le quali la legge o un provvedimento amministrativo o giudiziario imponga un obbligo di comunicazione. A meno

di accordi diversi tra le parti, eventuali progetti elaborati insieme sono di proprietà dell'istituzione a cui appartiene il "principal investigator", ma verranno presentati congiuntamente dalle due istituzioni;

Art.7-Controversie

Le Parti concordano di definire amichevolmente qualsiasi vertenza che possa nascere dalla interpretazione o esecuzione della presente Convenzione. In caso non si dovesse pervenire a un accordo, le eventuali controversie saranno devolute all'autorità giudiziaria in base agli ordinari criteri di competenza.

Art. 8 Trattamento dei dati personali

Le Parti dichiarano di essere informate in merito all'utilizzo dei propri dati personali e ne autorizzano trattamento su supporti informatici e/o cartacei, al fine di adempiere a tutti gli obblighi di legge e comunque funzionali alla stipulazione e all'esecuzione del rapporto instaurato con la presente Convenzione, nei modi e nei limiti necessari per perseguire tali finalità, anche in caso di comunicazione a terzi, laddove previsto per l'esecuzione della Convenzione stessa o in virtù di disposizioni normative, nel rispetto del Regolamento UE 679/2016 (di seguito RGPD) e del d.lgs. 30 giugno 2003, n.196 e ss.mm.ii. Le Parti dichiarano inoltre di essere informate sui diritti sanciti dagli artt. 15 e ss. del Regolamento UE 679/2016. Nell'ambito del trattamento dei dati personali connessi all'espletamento delle attività oggetto della presente Convenzione, le Parti, ciascuna per le rispettive competenze, opereranno in qualità di Titolari autonomi. Le Parti si impegnano reciprocamente ad operare nel pieno rispetto delle disposizioni dettate dalla normativa vigente in materia di protezione dei dati personali, mettendo in atto misure tecniche ed organizzative adeguate a garantire che il trattamento sia conforme al RGPD e a verificare ed aggiornare periodicamente le politiche di protezione dei dati ai sensi degli artt. 24 e 25 del RGPD, custodendo i dati personali trattati in modo tale da evitare rischi di distruzione degli stessi o di accessi a tali dati da parte di soggetti non autorizzati. Le Parti sono inoltre soggette a tutti gli obblighi propri dei Titolari del trattamento, in particolare quelli di informazione e accesso ai dati (artt. 13 e ss. del Regolamento UE 2016/679).

Art.9 - Sottoscrizione, Registrazione e Imposta di Bollo

La presente convenzione, che potrà essere sottoscritta con firma digitale, sarà registrata in caso d'uso e le relative spese saranno a carico della parte richiedente. Essa, inoltre, è soggetta ad imposta di bollo che verrà assolta dal Dipartimento in modo virtuale, giusta Autorizzazione dell'Agenzia delle Entrate di Messina n. 67760 del 2010.

Per l'Università degli Studi di Messina

Per il Centro di Studi Cirillo-Methodiani
presso l'Accademia bulgara delle scienze
(Sofia)

Dip. di Civiltà antiche e moderne

Il Direttore

La Direttrice

Il Direttore pone in votazione l'approvazione della Convenzione con il Centro di studi Cirillo-Methodiani presso l'Accademia bulgara delle scienze.; il Consiglio, fatte salve le eventuali modifiche dei competenti Organi Collegiali, approva all'unanimità.

Il Direttore dà lettura della verbalizzazione del punto 2); il Consiglio approva all'unanimità.

OMISSIS

Non essendoci altri punti all'o.d.g. il Direttore sottopone all'approvazione del Consiglio il verbale, già approvato in ogni suo singolo punto, per quanto riguarda gli orari di inizio e fine e l'elenco delle presenze; il Consiglio approva all'unanimità.

La seduta è tolta alle ore 10.55

Firmato
Il Segretario

Firmato
Il Direttore

È copia conforme all'originale
Messina, 7 febbraio 2023
Il Direttore
Prof. Giuseppe Giordano

Firmato digitalmente da
GIUSEPPE GIORDANO

T = PROFESSORE
Data e ora della firma: 07/02/2023 14:56:32

СПОРАЗУМЕНИЕ ЗА ПРОУЧВАНЕ НА КИРИЛО-МЕТОДИЕВОТО НАСЛЕДСТВО

между

Департамента за древни и съвременни цивилизации на Университета в Месина със седалище и данъчна регистрация в Месина, Polo Universitario dell'Annunziata, Данъчен номер 80004070837, представлявано за целите на този акт от директора проф. Джузепе Джордано

и

Кирило-Методиевския научен център при Българска академия на науките със седалище ул. „Московска“ № 13, 1000 София (България), представляван от директора проф. Бойка Мирчева,
наричани по-долу „страните“

С ОГЛЕД НА ТОВА, ЧЕ

- Департаментът по древни и съвременни цивилизации на Университета в Месина има сред законовите си цели насърчаването, организирането, разпространението на научни изследвания и резултатите от тях, провеждането на висше образование на различни нива, предвидени от организацията на университета, както и развитието на научното и образователно сътрудничество;

- Кирило-Методиевският научен център при БАН е интердисциплинарен център за изследване на личностите на Кирил и Методий, изворите за тях и тяхното наследство в славянската писмена цивилизация;

- резултатите от изследванията са от особено значение за ролята на Кирило-Методиевото наследство в славянския свят;

СТРАНИТЕ СЕ СЪГЛАСЯВАТ КАКТО СЛЕДВА:

Член 1 - Обект на споразумението

Департаментът по древни и съвременни цивилизации на Университета в Месина започва сътрудничество с Кирило-Методиевския научен център при БАН, насочено към изследване на Кирило-Методиевото наследство в съвременен и средновековен европейски аспект.

Член 2 – Научни референти

За научен референт по Споразумението Департаментът по древни и съвременни цивилизации на Университета в Месина определя доц. **Марко Скарпа**, а Кирило-Методиевският научен център при БАН – проф. **Веселка Желязкова**.

Член 3 - Ангажименти на страните

Департаментът за древни и съвременни цивилизации на Университета в Месина и Кирило-Методиевският научен център при БАН предоставят своите библиотеки и научни архиви един на друг, в това число и в цифров формат, за нуждите на съвместни изследвания, както и на общи изследователски проекти, които да бъдат предложени за национално или международно финансиране. В този контекст могат да се организират съвместно научни конференции, летни училища, публикации и други дейности, полезни за постигане на научни резултати.

Член 4 - Продължителност

Това споразумение е с продължителност 3 години и може да бъде подновено за същия период въз основа на писмено споразумение, одобрено от компетентните органи на двете страни. Страните могат да се оттеглят от настоящото споразумение чрез писмено съобщение, изпратено от с най-малко шестмесечно предизвестие;

Член 5 – Финансови условия

Настоящото споразумение не предвижда финансови ангажименти за страните;

Член 6 Собственост на резултатите

Страните взаимно се задължават да поддържат поверителност по отношение на информацията, данните, ноу-хау, новините, които обменят по време на изпълнението на това споразумение, с изключение на тази информация, данни, новини и решения, за които законът или административната или съдебна разпоредба налага задължение за оповестяване. Освен ако не е договорено друго между страните, всички проекти, разработени съвместно, са собственост на институцията, към която принадлежи „главният изследовател“, но ще бъдат представени съвместно от двете институции;

Чл.7 Спорове

Страните се съгласяват да уреждат по приятелски начин всеки спор, който може да възникне при тълкуването или изпълнението на това споразумение. В случай, че не бъде постигнато съгласие, всички спорове ще бъдат прехвърлени на съдебен орган въз основа на обичайните критерии за юрисдикция.

Член 8 Съхраняване и използване на лични данни

Страните декларират, че са информирани за използването на техните лични данни и разрешават обработването им на информационни и/или хартиени носители, за да изпълнят всички законови задължения и във всеки случай функционални за уреждането и изпълнението на отношенията, установени с това Споразумение, по начините и в границите, необходими за преследване на тези цели, дори в случай на комуникация с трети страни, когато това се изисква за изпълнение на самото споразумение или по силата на регулаторни разпоредби, в съответствие с Регламент 679/2016 на ЕС (понастоящем ОРЗД) и Законодателен указ от 30 юни 2003 г., № 196 и последващи изменения. Страните също така декларират, че са информирани за правата, залегнали в чл. 15 и следващите от Регламент 679/2016 на ЕС. В контекста на обработката на лични данни, свързани с изпълнението на дейностите, обхванати от настоящото споразумение, страните, всяка за съответните си компетенции, ще действат като независими администратори на данни. Страните взаимно се задължават да работят в пълно съответствие с разпоредбите, продиктувани от действащото законодателство относно защитата на личните данни, като прилагат адекватни технически и организационни мерки, за да гарантират, че обработването е в съответствие с ОРЗД и периодично да проверяват и актуализират политиките за защита на данните съгласно чл. 24 и 25 от ОРЗД, защита на обработваните лични данни по начин, избягващ риска от унищожаване на същите или достъп до тези данни от неоторизирани лица. Страните също са обект на всички задължения на администраторите на данни, по-специално тези за информация и достъп до данни (чл. 13 и следващите от Регламент на ЕС 2016/679).

Член 9 Сключване, регистрация и гербов налог

Настоящото споразумение, което може да бъде подписано с цифров подпис, ако се налага ще бъде регистрирано и съответните разходи ще бъдат поети от страната, която го е направила. Освен това то подлежи на гербов налог, който ще бъде платен от Департамента по електронен път, съгласно решение на Агенцията по приходите на Месина № 67760 от 2010 г.

За университета в Месина

За Кирило-Методиевския научен
център при БАН

проф. Джузепе Джордано,
Директор на департамента
по древни и съвременни цивилизации

проф. Бойка Мирчева,
Директор на Кирило-Методиевския
научен център